

तैद्य (von तत्) adj. zu bilden: त्रय RV. 8, 91, 8.

तगडवल्ली (तगड = तगर + वल्ली) f. N. eines Strauchs, *Cassia acriculata* Ltn. Nieh. Pa.

तगर 1) n. *Tabernaemontana coronaria* R. Br. (ein Zierstrauch) und ein daraus bereitetes wohlriechendes Pulver RATNAM. 80. KAUC. 16. MBH. 13, 5042. SUPR. 1, 46, 9. 374, 12. 2, 31, 21. 35, 4. 233, 5. 275, 18. LALIT. 326. BURN. Intr. 178. VARĀH. BRH. S. 76, 11. fgg. तगरक 30, 15. तगर m. soll nach ÇABDAR. im ÇKDR. = कालपर्णा, कटुकद्, सितपुष्प sein; nach RĀ-ĀN. ebend. = मदनवृत्त. — 2) N. pr. einer Stadt LIA. I, 176. 177, N. 1. °पुर ebend.

तगरपादिका f. = तगर 1. RATNAM. bei WILS. °पादिक n. ÇKDR. nach ders. Aut. °पादी MED. I. 78.

तगरशिखिन् (त° + शिखा) m. N. pr. eines Mannes LALIT. 168.

तैगरिक m. ein Händler mit Tagara, f. °कौ gaṇa किसरदि zu P. 4, 4, 53.

तङ्क, तैङ्कति sich im Elend befinden DHĀTUP. 5, 3. ततङ्क P. 8, 4, 54, Sch. तङ्क m. n. v. l. für टङ्क AK. 3, 6, 4, 33. 1) = टङ्क 1. RAMĀN. zu AK. im ÇKDR. — 2) Trauer über die Trennung vom Geliebten. — 3) Furcht BHAR. zu AK. im ÇKDR. — Vgl. श्रातङ्क, तपस्तङ्क.

तङ्क, तैङ्कति gehen; stracheln; stitern DHĀTUP. 5, 41.

तङ्कण m. pl. N. pr. eines Volkes im oberen Sarajū-Thale Z. f. d. K. d. M. II, 24. LIA. I, 302, N. 2. 548. MBH. 2, 1859. 3, 1991. 10864. 6, 372. 2083. 7, 4819. 4847. 14, 2469. HARIV. 6441. 8019. VARĀH. BRH. S. 10, 12. 16, 6. 17, 26. परतङ्कणा: MBH. 2, 1859. 6, 372. 2083. तङ्गन (sic) v. l. für टङ्कण R. 4, 44, 20.

तङ्कल्वं m. Bez. eines Unholdes AV. 8, 6, 21.

तङ्कौल (तद् + शील) adj. eine bestimmte Neigung —, Gewohnheit habend P. 3, 2, 134. — Vgl. ताङ्कौलिक, ताङ्कौल्य.

तञ्जलान् in der Stelle: सर्वं खल्विदं ब्रह्म तञ्जलानिति शाक्त उपासीत KHAND. UP. 3, 14, 1 zerlegt ÇAK. in तद् + ज + ल + अन् (!) daraus entstanden, darin aufgehend (लीयते) und darin athmend.

तञ्ज (तद् + ज) adj. subst. 1) dieses kennend, Sachkennner RĀĀ-TAR. 5, 481. तमेवाङ्कुर्युगं तञ्जा: BHĀG. P. 3, 11, 20. अनुशिष्यादतञ्जान् 5, 5, 15. — 2) vertraut mit (mit müßigem तद् vgl. तत्पर, तद्वत्, तद्भाव): आकाशगङ्गाजलवाद्यतञ्जा: HARIV. 8427.

तञ्जी f. = किङ्कपत्नी RĀĀN. im ÇKDR.

1. तञ्च्, तनक्ति zusammenziehen DHĀTUP. 29, 22. तनचि व्योम विस्तृ-तम् BHĀṬṬ. 6, 38. — Vgl. तनक्.

— घ्रा gerinnen machen: इन्द्रस्य वा भागं सोमेना तनचि VS. 1, 4. TS. 2, 5, 8, 5. श्रातच्य ger. ÇAT. Br. 1, 6, 4, 6. 7, 4, 18. श्रातनक्ति (डुग्धं दध्ना) KĀTJ. ÇR. 4, 3, 23. — Vgl. श्रातङ्क, श्रातञ्चन.

— अग्या zu einem Andern gerinnen machen: अग्निद्वेत्रेच्छेषामग्या-तनक्ति यज्ञस्य संतत्यै TS. 2, 5, 8, 6.

2. तञ्च्, तैञ्चति gehen DHĀTUP. 7, 9. — Vgl. तञ्च्.

तञ्च्, तनक्ति v. l. für 1. तञ्च् DHĀTUP. 29, 22. BHĀṬṬ. 6, 38 (Schol. 2).

तट्, तटति dröhnen: यदास्य पृथिवी तटति (Sch. तटतेति शब्दं करोति) ADBH. Br. in Ind. St. 1, 40. — तट्, तैटति sich erheben (aus तट् gefolgert) DHĀTUP. 9, 21. — तट्, तैटयति v. l. für तट् schlagen VOP. in DHĀTUP. 32, 43.

तट m. f. TRIK. 3, 3, 23. Abhang: किम्वतस्तटे MBH. 1, 1567. 3, 1663. R. 4, 3, 9. 12, 26. 6, 83, 28. BHARTR. 2, 32. VIKR. 37, 19. MERG. 60. KATHĀS. 1, 66. 9, 56. 22, 255. विन्ध्याटवी° 10, 142. वृन्दावन° HARIV. 5909. vom abfallenden Horizont: शब्दप्रतिदत्त KATHĀS. 26, 26. das abhängige Ufer, Gestade, m. f. (तटी) und n. AK. 1, 2, 3, 7. m. f. MED. 1, 15. n. H. 1078. सरस्वत्यास्तटे MBH. 13, 1334. ऋदस्यास्य तटाकुभौ HARIV. 3646. KUMĀRAS. 3, 6. नदीतीरतटाच्छायान् R. GORR. 2, 87, 13. BHARTR. 3, 15. ÇĀK. 117. PAÑKĀT. 9, 5. वेलाते II, 34. VARĀH. BRH. S. 4, 26. 5, 37. 64. KATHĀS. 3, 9. 10, 22. 22, 248. BHĀG. P. 1, 4, 27. VET. 6, 8. नद्यादीनां तटी SĪH. D. 47, 16. RĀĀ-TAR. 2, 139. वापीषु विद्रुमतटासु BHĀG. P. 3, 15, 22. MBH. 7, 507. Hit. IV, 86. आशा नाम नदी — प्रोत्तङ्कचित्तातटी (adj.) BHARTR. 3, 11. गर्ता-तट die abhängige Wand einer Grube PAÑKĀT. 81, 22. — Sehr häufig von den abhängigen Theilen des menschlichen Körpers: कटितट, कटीतट MBH. 3, 11146. 13, 834. INDR. 2, 32. MRĀKH. 11, 15. BHĀG. P. 3, 15, 20. ज-घन° BHARTR. 1, 49. ओणि° R. 2, 18. 3, 20. स्तन° ÇRĀNGĀRAT. 7. AMAR. 21. कुच° 35. ÇIÇ. 9, 49. उरजतटी 44. पयोधरतटी GĪT. 1, 25. वनस्तट PRAB. 2, 4. वनस्तटी 81, 10. काण्डतट RĀĀ-TAR. 5, 1. ललाट° 6, 109. KATHĀS. 13, 155. ÇIÇ. 9, 28. अचण° R. 2, 5, 13. अघरतटी GĪT. 4, 23. Dieses ist wohl das तट: प्रंशावाचन: im gaṇa मतस्त्रिकादि in GAṆARATN. zu P. 2, 1, 66. Nirgends n., dem MED. die Bed. Feld (क्षेत्र) giebt; तटि, welches SIDDH. K. 248, a, 9 als f. aufgeführt wird, können wir auch nicht belegen. MBH. 12, 10381 wird Çiva als Abhang, als der an Abhängen Lebende und als Herr der Abhänge angerufen: नमस्तटाप तद्याप तटानां पतये नमः. — Vgl. अतट, उत्तट, पुरतटी.

तटक n. Ufer in einer Inschr. in Z. f. d. K. d. M. 4, 152. Falsche Lesart für तटाक in einer aus dem R. angeführten Stellen in LASSEN's Pent ap. 12.

तटतट onomatop. vom Gedröhn, Donner: विद्युत्सन्नत्रासं जनयती तट-तटस्वना (तटतटा°?) सकृसा VARĀH. BRH. S. 32, 5; vgl. u. तट्.

तटलम्भ s. तटिलम्भ.

तटस्थ (तट + स्थ) 1) adj. a) am Abhänge —, am Ufer stehend. — b) in der Nähe stehend (vgl. तटित् u. तटित्). — c) behaglich stehend und zusehend, unbekümmert um das was um Jmā vorgehet, unbetheiligt BALA beim Sch. zu NAISH. 3, 55. तटस्थ: स्वानर्थान्धरयति च मौनं च भजते MĀLA-RTM. 7, 10. — 2) n. लक्षणविशेष: । तस्य स्वल्पं यथा । तद्विज्ञाने सति तद्बोध-कलम् ÇKDR. mit folg. Cit. aus der VEDĀNTAKĀRIKĀ: स्वल्पं तटस्थं द्विधाल-नाणं स्यात्स्वल्पस्य बोधो यतो लक्षणाभ्याम् । स्वल्पे प्रविष्टात्स्वल्पे ऽ प्र-विष्टाद्यथा काकवत्तो गृहा: खं विलं च ॥ — Vgl. कूटस्थ.

तटाक (wohl von तट) m. n. var. l. für तटाग im gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. See, Teich H. 1094, Sch. ÇABDAR. im ÇKDR. ADBH. Br. in Ind. St. 1, 41. नदीर्वापीस्तटाकानि पत्त्वलानि सरासि च R. 2, 68, 19. PAÑKĀT. ed. orn. I, 2.

तटिनी (von तट) f. gaṇa पुष्करादि zu P. 5, 2, 135. Fluss AK. 1, 2, 8, 29. H. 1080. RĀĀ-TAR. 3, 339. 4, 548. ÇATR. 1, 50. °पति der Ocean ebend. — Vgl. अमर°.

तट्य (wie eben) adj. an Abhängen lebend, von Çiva MBH. 12, 10381 (s. u. तट am Ende).

1. तट्, तैटयति DHĀTUP. 32, 43. 2. imperat. ताटिक् (vgl. u. वि) NAIGB. 2, 19; तटाड (BHĀG. P.); ताडित; 1) schlagen, mit Schlägen züchtigen, klopfen,